

***ЈП „СРБИЈАШУМЕ“ са п.о.
БЕОГРАД***

**НАПОМЕНЕ
УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
за 2016.годину**

Београд, *април 2017.год.*

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

ЈП за газдовање шумама »Србијашуме« са п.о. основано је септембра 1991. године од стране Народне Скупштине Републике Србије на основу донетог новог Закона о шумама. Оснивање је уписано у регистар Трговинског суда решењем број Фи. 10351/91 од 24.09.1991. године у регистраском улошку број 1-20624-00. Т

Предузеће је организовано као јединствено јавно предузеће у коме је кроз 35 делова предузећа (шумских газдинстава) обједињено управљање и газдовање шумама.

После ратних догађаја везаних за бомбардовање наше земље делови Предузећа са територије АП Косова и Метохије остали су ван Предузећа. Од свих шумских газдинстава са Косова и Метохије само се шумско газдинство „Ибар“, Лепосавић евидентира ванбилансно у Јавном предузећу „Србијашуме“, Београд.

Одлуком ЈП за газдовање шумама »Србијашуме«, бр. 22/2003 од 10.11.2003. о усвајању Деобног биланса ЈП за газдовање шумама »Србијашуме« имовина, обавезе, капитал и запослени, са стањем на дан 31.12.2002. године деле се на:

- ЈП за газдовање шумама »Србијашуме«, Београд и
- ЈП за газдовање шумама »Војводинашуме«, Нови Сад.

На основу ове Одлуке отворене су пословне књиге правних лица са стањем на дан 01.01.2003. године и у току 2003. године усаглашене су све међусобне обавезе и потраживања.

Након ових измена у саставу ЈП »Србијашуме« остало је 21 део предузећа.

Одлуком Управног одбора ЈП „Србијашуме“ од 15.04.2005. године угашен је део ЈП „Србија шуме“ „Шумепромет“. Дирекција „Србијашума“ и Шумско газдинство Бољевац су преузели сва потраживања и обавезе угашеног дела Предузећа, задужењем односно одобрењем билансних позиција које је у својим евиденцијама имало ШГ „Шумепромет“.

Предузеће је на дан 31.12.2005. године имало 20 делова предузећа, који послују и на дан 31.12.2016. године и то:

- дирекција Србијашума,
- шумско газдинство Београд,
- заштитна радионица, Београд
- биро за пројектовање, Београд
- шумско газдинство »Борања« Лозница,
- шумско газдинство »Топлица« Куршумлија,
- шумско газдинство Пирот,
- шумско газдинство »Шумарство« Рашка,
- шумско газдинство »Расина« Крушевац,
- шумско газдинство »Столови« Краљево,
- шумско газдинство Ниш,
- шумско газдинство »Тимочке шуме« Бољевац,
- шумско газдинство »Јужни кучај« Деспотовац,
- шумско газдинство Ужице,
- шумско газдинство »Северни кучај« Кучево,
- шумско газдинство Крагујевац,
- шумско газдинство Пријепоље,
- шумско газдинство Врање,
- шумско газдинство »Голија« Ивањица,
- шумско газдинство »Шуме« Лесковац.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

Предузеће води пословне књиге по систему двојног књиговодства (дневника, главне књиге и помоћних евиденција) на нивоу Шумских газдинстава. Главна књига на нивоу Предузећа добија се сабирањем позиција бруто стања главне књиге Шумских газдинстава уз искључење међусобних потраживања и обавеза, интерно насталих прихода и расхода између шумских газдинстава.

Основне делатности Шумског газдинства су гајење, одржавање и обнова шума, производња шумског семена и садног материјала и подизање нових шума и шумских засада, израда програма, пројеката и основа за газдовање шумама, вршење стручних послова у шумама сопственика, трговина на велико и мало, спољнотрговински промет и унапређење и коришћење опште корисних функција шума.

Матични број: 07754183.

ПИБ: 100002820.

Седиште Предузећа: Нови Београд, Булевар Михајла Пупина бр. 113.

Претежна делатност: 0210 –Гајење шума и остале шумарске делатности

Предузеће је извршило превођење из регистра Трговинског суда у регистар Агенције за привредне регистре по решењу број БД. 3327/2005 од 28.02.2005. године.

Према подацима из финансијских извештаја за 2016. годину по основу стања крајем сваког месеца Предузеће просечно запошљава 3071 радника.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

Основе за састављање финансијских извештаја

Финансијски извештаји Предузећа су састављени у складу са Законом о рачуноводству и ревизији (Службени гласник РС, бр. 62/2013) и другим рачуноводственим прописима који се примењују у Републици Србији.

На основу Закона о рачуноводству, правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са законском и професионалном регулативом, која подразумева Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја („Оквир“), Међународне рачуноводствене стандарде („МРС“), односно Међународне стандарде финансијског извештавања („МСФИ“), као и тумачења која су саставни део стандарда.

Превод Оквира, МРС, МСФИ и тумачења, издатих од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде и Комитета за тумачења међународних стандарда финансијског извештавања, утврђује се решењем Министра финансија и објављује у Службеном гласнику РС.

Сходно томе, приликом састављања финансијских извештаја Предузеће је у потпуности применило МРС, МСФИ и тумачења која су на снази за годину која се завршава 31. децембра 2016. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

Презентација финансијских извештаја

Финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна Предузећа, задруге, друга правна лица и предузетнике (Службени гласник РС, бр. 118/2013, 95/2014 и 144/2014).

Финансијски извештаји су исказани у хиљадама динара (РСД), осим уколико није другачије наведено. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

Упоредни подаци приказани су у хиљадама динара (РСД), важећим на дан 31. децембра 2015. године

Рачуноводствени метод

Финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у складу са МСФИ и у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту. Предузеће је у састављању приложених финансијских извештаја примењивало рачуноводствене политике које су засноване на рачуноводственим и пореским прописима Републике.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Правила процењивања – основне претпоставке

Финансијски извештаји су састављени на начелу настанка пословног догађаја (начело узрочности) и начелу сталности пословања.

Према начелу настанка пословног догађаја учинци пословних промена и других догађаја се признају у моменту настанка (а не када се готовина или њен еквивалент прими или исплати). Финансијски извештаји састављени на начелу настанка пословног догађаја (осим Извештаја о токовима готовине) пружају информације не само о пословним променама из претходног периода, које укључују исплату и пријем готовине, већ такође и о обавезама за исплату готовине у будућем периоду и о ресурсима који представљају готовину која ће бити примљена у будућем периоду.

Финансијски извештаји су састављени под претпоставком да ће Предузеће да послује у неограниченом временском периоду и да ће да настави са пословањем и у догледној будућности.

3.2. Признавање елемената финансијских извештаја

Средство се признаје у билансу стања када је вероватно да ће будуће економске користи притицати у Предузеће и када средство има набавну вредност или цену коштања или вредност која може да се поуздано измери.

Обавеза се признаје у билансу стања када је вероватно да ће одлив ресурса који садржи економске користи проистећи из подмирења садашњих обавеза и када се износ обавезе која ће се подмити може поуздано да измери.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

Приход се признаје у билансу успеха када је повећање економских користи повезано са повећањем средства или смањењем обавеза које могу поуздано да се измере, односно да признавање прихода настаје истовремено са признавањем повећања средстава или смањења обавеза.

Расходи се признају у билансу успеха када смањење економских користи које је повезано са смањењем средстава или повећањем обавеза може поуздано да се измери, односно да признавање расхода настаје истовремено са признавањем пораста обавеза и смањењем средстава.

Капитал се исказује у складу са финансијским концептом капитала као уложени новац или уложена куповна моћ и представља нето имовину Предузећа. Из финансијског концепта капитала проистиче концепт очувања капитала. Очување капитала мери се номиналним монетарним јединицама – РСД. По овом концепту добитак је зарађен само ако финансијски (или новчани) износ нето имовине на крају периода премашује финансијски (или новчани) износ нето имовине на почетку периода, након укључивања било каквих расподела власницима или доприноса власника у току године.

3.3. Прерачунавање страних средстава плаћања и рачуноводствени третман курсних разлика

Пословне промене настале у иностраној валути су прерачунате у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза у Србији, који је важио на дан пословне промене.

Средства и обавезе исказане у иностраној валути на дан биланса стања, прерачунати су у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза за тај дан.

Нето позитивне или негативне курсне разлике, настале приликом пословних трансакција у иностраној валути и приликом прерачуна позиција биланса стања исказаних у иностраној валути, евидентирани су у корист или на терет биланса успеха.

Немонетарне ставке које се вреднују по принципу историјског трошка израженог у иностраној валути прерачунате су по историјском курсу важећем на дан иницијалне трансакције.

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција биланса стања у динаре, за поједине главне валуте су били следећи:

	31.12.2016.	31.12.2015.
1 EUR	123,4723	121,6261
1 USD	117,1353	111,2468
1 CHF	114,8473	112,5230

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

3.4. Коефицијент раста цена на мало у Републици Србији (годишња инфлација)

Месец	2016.	2015.
Јануар	0,024	0,001
Фебруар	0,015	0,008
Март	0,006	0,019
Април	0,004	0,018
Мај	0,007	0,015
Јун	0,003	0,019
Јул	0,012	0,010
Август	0,012	0,021
Септембар	0,006	0,014
Октобар	0,015	0,014
Новембар	0,015	0,013
Децембар	0,016	0,015

3.5. Трошкови позајмљивања

Трошкови позајмљивања се односе на камате и друге трошкове који настају у вези са позајмљивањем средстава. Трошкови позајмљивања који се могу непосредно приписати стицању, изградњи или изради средства (инвестиције) које се оспособљава за употребу, укључују се у набавну вредност или цену коштања тог средства. Остали трошкови позајмљивања признају се као расход периода у коме су настали.

3.6. Умањење вредности имовине

На дан сваког биланса стања, Предузеће преиспитује књиговодствену вредност своје материјалне и нематеријалне имовине да би утврдило да ли постоје индикације да је дошло до губитка по основу умањења вредности имовине. Уколико такве индикације постоје, процењује се надокнадиви износ средства да би се могао утврдити евентуални губитак. Ако није могуће проценити надокнадиви износ појединог средства, Предузеће процењује надокнадиви износ јединице која генерише новац, а којој то средство припада.

Надокнадива вредност је нето продајна цена или вредност у употреби, зависно од тога која је виша.

Ако је процењен надокнадиви износ средства (или јединице која генерише новац) мањи од књиговодствене вредности, онда се књиговодствена вредност тог средства умањује до надокнадивог износа. Губици од умањења вредности признају се одмах као расход, осим ако средство претходно није било предмет ревалоризације. У том случају део губитка, до износа ревалоризације, признаје се у оквиру промена на капиталу.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

3.7. Нематеријална имовина

Нематеријална имовина се признаје само када је вероватно да ће од те имовине притицати економске користи и када је набавна вредност нематеријалне имовине поуздано мерљива, а обухватају се: улагања у развој, основе газдовања шумама, концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала права, улагања у осталу нематеријалну имовину (у оквиру којих су дугорочно плаћени трошкови закупа, накнаде за прикључке, програми за рачунаре набављени одвојено од рачунара и др.).

Почетно признавање нематеријалне имовина врши се по набавној вредности.

Након почетног признавања, нематеријална имовина се књижи по својој набавној вредности (цени коштања), умањеној за евентуалну акумулирану амортизацију и евентуалне губитке од умањења вредности.

Обрачун амортизације врши се од почетка наредног месеца у односу на месец када је стављено у употребу.

Амортизација нематеријалне имовине која подлеже амортизацији врши се применом пропорционалног метода до 10 година, осим улагања чије је време утврђено уговором, када се отписивање врши у роковима који проистичу из уговора.

3.8. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема се иницијално признају по набавној вредности, односно по цени коштања за средства израђена у сопственој режији. Набавну вредност чини фактурна вредност увећана за све трошкове које се могу директно приписати довођењу ових средстава у стање функционалне приправности.

Опрема се капитализује ако је век њеног коришћења дужи од једне године и ако је њена појединачна вредност већа од вредности прописане пореским прописима.

Накнадна улагања у некретнине, постројења и опрему, која имају за циљ продужење корисног века употреба или повећање капацитета, повећавају књиговодствену вредност.

Након почетног признавања некретнине, постројења и опрема се исказују по моделу ревалоризације, односно по поштеној (фер) вредности на дан ревалоризације, умањеној за накнадну акумулирану амортизацију и укупне накнадне акумулиране губитке због умањења вредности.

Амортизација некретнина, постројења и опреме се обрачунава на вредност некретнина, постројења и опреме на почетку године, односно на набавну вредност некретнина, постројења и опреме стављену у употребу током године, применом пропорционалног метода у току процењеног корисног века употребе средстава, уз примену следећих стопа:

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

Грађевински објекти од тврдог материјала (бетон, бетон и метал, камен и опека)	2,50%
Грађевински објекти од дрвета и осталог материјала	5,00%
Шумски путеви	5,00%
Шумска механизација (теретна возила, трактори, булдозери)	12,50%
Транспортна возила – путничка и теренска возила	20,00%
Компјутерска опрема	20,00%
Канцеларијски намештај	11% - 12,50%
Остала опрема	12,50% – 15,00%

Обрачун амортизације почиње од наредног месеца у односу на месец у којем је средство стављено у употребу. Амортизационе стопе се могу ревидирати сваке године ради обрачуна амортизације која одражава стварни утрошак ових средстава у току пословања и преостали намеравани век њиховог коришћења.

Средство се искњижава из евиденције у моменту отуђења или уколико се не очекују будуће економске користи од употребе тог средства. Добици или губици по основу продаје или отписа средства (као разлика између нето продајне вредности и књиговодствене вредности) признају се у билансу успеха одговарајућег периода.

3.9. Инвестиционе некретнине

Ова имовина обухвата земљиште и грађевинске објекте намењене издавању у закуп. Почетно признавање инвестиционих некретнина се врши по набавној цени.

У току корисног века инвестициона некретнина се процењује по поштеној вредности (модел фер вредности МРС 40 – Инвестиционе некретнине).

3.10. Биолошка средства

Биолошка средства предузећа су основно стадо, шуме и вишегодишњи засади.

Биолошко средство се мери приликом почетног признавања, као и на сваки датум биланса стања, по поштеној вредности умањеној за процењене трошкове продаје у складу са *МРС 41 Пољопривреда* и не врши се обрачун амортизације.

Процену поштене вредности и процењених трошкова продаје на сваки датум биланса стања врши комисија за процену поштене вредности и процењених трошкова продаје биолошких средстава коју образује директор предузећа.

Основно стадо се процењује по поштеној вредности. Позитивни ефекти су приходи од усклађивања вредности а негативни ефекти расходи по основу обезвређења. У билансу вишегодишњи засад и основна стада се признају по поштеној вредности стим што се код основног стада умањује поштена вредност за трошкове продаје (параграф 12 МРС 41 - Пољопривреда).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

3.11. Залихе

Залихе материјала, недовршене производње, готових производа и робе, изузев залиха пољопривредних производа, рачуноводствено се обухватају у складу са МРС 2 Залихе.

Залихе пољопривредних производа рачуноводствено се обухватају у складу са МРС 41 Пољопривреда.

Набавну вредност или цену коштања залиха чине сви трошкови набавке, трошкови производње (конверзије) и други трошкови настали довођењем залиха на њихово садашње место и стање.

Обрачун излаза (утрошка) залиха материјала и робе врши се по методи просечне пондерисане цене.

Залихе недовршене производње и готових производа мере се по цени коштања или по нето продајној цени, ако је нижа.

Цена коштања залиха недовршене производње обухвата трошкове који су директно повезани са јединицама производа, као и индиректне или опште трошкове. Индиректни (режијски) трошкови могу бити фиксни и варијабилни. Фиксни индиректни трошкови су они трошкови производње који су релативно константни, без обзира на обим производње, као што су амортизација и одржавање зграда и опреме, као и трошкови руковођења и управљања предузећем. Варијабилни индиректни (режијски) трошкови су они трошкови производње који се мењају, директно или скоро директно, сразмерно промени обима производње, као што су индиректни материјал и индиректна радна снага.

Залихе дрвних сортимената вреднују се у складу са МРС 2 – Залихе, применом вишефазне дивизионе калкулације путем еквивалентних бројева. Потребни подаци за примену дефинисаних принципа и методологије узимају се искључиво из пословне базе података и морају бити документовани.

Залихе производа се отписују на терет расхода по цени по којој су вредноване – цени коштања односно нето продајној цени.

3.12. Финансијски инструменти

Класификација финансијских инструмената

Финансијска средства укључују дугорочне финансијске пласмане, потраживања и краткорочне финансијске пласмане, готовину и готовинске еквиваленте. Предузеће класификује финансијска средства у неку од следећих категорија: средства по фер вредности кроз биланс успеха, инвестиције које се држе до доспећа, кредити (зајмови) и потраживања и средства расположива за продају. Класификација зависи од сврхе за коју су средства стечена. Руководство Предузећа утврђује класификацију финансијских средстава приликом иницијалног признавања.

Финансијске обавезе укључују дугорочне финансијске обавезе, краткорочне финансијске обавезе, обавезе из пословања и остале краткорочне обавезе.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

Метод ефективне камате

Метод ефективне камате је метод израчунавања амортизоване вредности финансијског средства или финансијске обавезе и расподеле прихода од камате и расхода од камате током одређеног периода. Ефективна каматна стопа је каматна стопа која дисконтује будуће готовинске исплате или примања током очекиваног рока трајања финансијског инструмента или где је прикладно, током краћег периода на нето књиговодствену вредност финансијског средства или финансијске обавезе.

Готовина и готовински еквиваленти

Под готовином и готовинским еквивалентима подразумевају се новац у благајни, средства на текућим и девизним рачунима као и краткорочни депозити до три месеца које је могуће лако конвертовати у готовину и који су предмет ниског ризика од промене вредности.

Кредити (зајмови) и потраживања

Потраживања од купаца, кредити (зајмови) и остала потраживања и пласмани са фиксним или одредивим плаћањима која се не котирају на активном тржишту, класификују се као потраживања и кредити.

Кредити и потраживања вреднују се по амортизованој вредности, применом методе ефективне камате, након умањења вредности по основу обезвређења. Приход од камате се признаје применом метода ефективне камате, осим у случају краткорочних потраживања, где признавање прихода од камате не би било материјално значајно.

Умањења вредности финансијских средстава

На дан сваког биланса стања Предузеће процењује да ли постоје објективни докази да је дошло до умањења вредности финансијског средства или групе финансијских средстава (осим средстава исказаних по фер вредности кроз биланс успеха). Обезвређење финансијских средстава се врши када постоје објективни докази да су, као резултат једног или више догађаја који су се десили након почетног признавања финансијског средства, процењени будући новчани токови средстава бити измењени.

Индиректан отпис (обезвређење), односно исправка вредности потраживања од купаца на терет расхода периода преко рачуна исправке вредности врши се код потраживања од купаца која нису наплаћена у року од 365 дана од дана истека рока за наплату, сем у случају кади из образложеног предлога директора делова предузећа и/или сектора за комерцијалне послове произилази да се, иако потраживање није наплаћено у року од 365 дана од дана истека за наплату, не ради о потраживању код кога је извесна ненаплативост.

Одлуку о индиректном отпису, односно исправци вредности потраживања од купаца преко рачуна исправке вредности на предлог Комисије за попис потраживања и краткорочних пласмана доноси Надзорни одбор предузећа.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

Остале финансијске обавезе

Остале финансијске обавезе, укључујући обавезе по кредитима, иницијално се признају по вредности примљених средстава, умањене за трошкове трансакције.

Након почетног признавања, остале финансијске обавезе се вреднују по амортизованој вредности коришћењем метода ефективне камате. Трошак по основу камата се признаје у билансу успеха обрачунског периода.

3.13. Порез на добитак

Текући порез

Порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са прописима о опорезивању Републике Србије. Коначни износ обавезе пореза на добитак утврђује се применом пореске стопе од 15% на пореску основуцу утврђену у пореском билансу Предузећа. Пореска основуца приказана у пореском билансу укључује добитак приказан у званичном билансу успеха који се коригује за сталне разлике које су дефинисане прописима о опорезивању Републике Србије.

Републички прописи не предвиђају да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода могу се користити за умањење пореске основуце будућих обрачунских периода, али не дуже од 5 година.

Одложени порез

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле између књиговодствене вредности средства и обавеза у финансијским извештајима и њихове одговарајуће пореске основуце коришћене у израчунавању опорезивог добитка. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике, док се одложена пореска средства признају у мери у којој је вероватно да ће опорезиви добици бити расположиви за коришћење одбитних привремених разлика.

Одложени порез се обрачунава по пореским стопама за које се очекује да ће се примењивати у периоду када се средство реализује или обавеза измирује. Одложени порез се евидентира на терет или у корист биланса успеха, осим када се односи на позиције које се књиже директно у корист или на терет капитала, и у том случају се одложени порез такође распоређује у оквиру капитала.

3.14. Примања запослених

Порези и доприноси на зараде и накнаде зарада

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Предузеће је у обавези да плаћа порез на зараде као и доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет запосленог и доприносе на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Предузеће је, такође, обавезно да од бруто плата запослених обустави доприносе на терет запосленог и да их, у име запослених, уплати тим фондовима. Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

Предузеће није укључено у друге облике пензијских планова и нема никаквих обавеза по овим основама.

Предузеће, у складу са Закључцима Владе Републике Србије, плаћа месечну накнаду радницима са подручја АП Косова и Метохије (52 радника на дан састављања финансијских извештаја), који нису радно ангажовани, а који су задржали статус запослених у ЈП »Србијашуме«.

Отпремнине

Предузеће има обавезу да запосленом исплати отпремнину приликом одласка у пензију. У 2016. години отпремнине су обрачунате и исплаћене у складу са Законским одредбама и одредбама Колективног уговора Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ које су важиле у време обрачуна и исплате отпремнина. Предузеће је у складу са Правилником о резервисањима по основу примања запослених извршило процену садашње вредности ове обавезе и формирало одговарајуће резервисање по том основу.

Јубиларне награде

У складу са Законом о раду и одредбама Колективног уговора Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ Предузеће исплаћује јубиларне награде за 10, 20 и 30 година непрекидног рада у Предузећу. У 2016. години јубиларне награде су обрачунате и исплаћене у складу са Законским одредбама, одредбама Колективног уговора и одредбама Уговора о раду.

3.15. Приходи и расходи

Приходи од продаје робе, производа и извршених услуга признају се у билансу успеха под условом да су сви ризици и користи прешли на купца. Приходи од продаје се евидентирају у моменту испоруке робе и производа или извршења услуге. Приходи се исказују по фактурној вредности, умањеној за одобрене попусте и порез на додату вредност.

Расходи се обрачунавају по начелу узрочности прихода и расхода.

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ

Састављање финансијских извештаја захтева од руководства Предузећа да врши процене и утврђује претпоставке које могу да имају ефекта на презентоване вредности средстава и обавеза и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на претходном искуству, текућим и очекиваним условима пословања и осталим расположивим информацијама на дан састављања финансијских извештаја. Стварни резултати могу да се разликују од процењених износа.

Најзначајнија подручја која од руководства захтевају вршење процене и доношење претпоставки представљена су у даљем тексту:

4.1. Корисни век некретнина, постројења и опреме

Предузеће процењује преостали корисни век некретнина, постројења и опреме. Процена корисног века некретнина, постројења и опреме је заснована на историјском искуству са сличним средствима, као и предвиђеним технолошким напретком и променама економских и индустријских фактора.

4.2. Умањење вредности имовине

На дан биланса стања, Предузеће врши преглед књиговодствене вредности материјалне и нематеријалне имовине и процењује да ли постоје индикације за умањење вредности неког средства. Приликом процењивања умањења вредности, средства која готовинске токове не генеришу независно додељују се одговарајућој јединици која генерише новац. Накнадне промене у додељивању јединици која генерише новац или у времену новчаних токова могу да утичу на књиговодствену вредност односне имовине.

4.3. Исправка вредности потраживања

Исправка вредности сумњивих и спорних потраживања је извршена на основу процењених губитака услед немогућности купаца да испуне своје обавезе у року који прелази рок толеранције наплативости потраживања. Процена руководства је заснована на старосној анализи потраживања од купаца, историјским отписима, кредитној способности купаца и променама у постојећим условима продаје. Ово укључује и претпоставке о будућем понашању купаца и очекиваној будућој наплати. Промене у условима пословања, делатности или околностима везаним за одређене купце могу да имају за последицу корекцију исправке вредности сумњивих и спорних потраживања обелодањене у приложеним финансијским извештајима.

4.4. Исправка вредности застарелих залиха и залиха са успореним обртом

Предузеће врши исправку вредности застарелих залиха робе као и залиха са успореним обртом. Поред тога, одређене залихе Предузећа вредноване су по њиховој нето продајној вредности. Процена нето продајне вредности залиха извршена је на основу најпоузданијих расположивих доказа у време вршења процене. Ова процена узима у обзир очекивано кретање цене и трошкова у периоду након датума биланса стања и њена реалност зависи од будућих догађаја који треба да потврде услове који су постојали на дан биланса стања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4.5. Судски спорови

Приликом одмеравања и признавања резервисања и утврђивања нивоа изложености потенцијалним обавезама које се односе на постојеће судске спорове руководство Предузећа доноси одређене процене. Ове процене су неопходне ради утврђивања вероватноће настанка негативног исхода и одређивања износа неопходног за коначно судско поравнање. Услед инхерентне неизвесности у поступку процењивања, стварни губици могу да се разликују од губитака иницијално утврђених проценом. Због тога се процене коригују када Предузеће дође до нових информација, углавном уз подршку интерних стручних служби или спољних саветника. Измене процена могу да у значајној мери утичу на будуће пословне резултате.

5. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА

	у хиљадама РСД				
	Улагања у развој	Концесије, патенти лиценце и слична права	Остала нематеријална улагања	Нематеријална улагања у припреми	Укупно
Набавна вредност на почетку године	875	10.248	631.221	78.165	720.509
Повећање:		774	107.795	87.658	196.227
Набавке у току године		774	107.795	87.658	196.227
Смањење:			(8.783)	(82.697)	(91.480)
Активирање				(76.385)	(76.385)
Расходовано			(8.783)	(6.312)	(15.095)
Набавна вредност на крају године	875	11.022	730.232	83.126	825.255
Кумулирана исправка на почетку године	(875)	(8.184)	(261.911)	(5.518)	(276.488)
Повећање:		(427)	(59.447)	(6.876)	(66.750)
Амортизација у току године		(427)	(59.447)	(6.876)	(66.750)
Смањење:			8.783		8.783
Кумулирана исправка у расходавању			8.783		8.783
Стање исправке на крају године	(875)	(8.611)	(312.575)	(12.394)	(334.455)
Нето садашња вредност:					
31.12.2016. године		2.411	417.657	70.735	490.806
Нето садашња вредност:					
31.12.2015. године		2.064	369.310	72.647	444.021

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

6. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

	у хиљадама РСД								
	Земљиште	Грађевински објекти	Постројења и опрема	Инвестиционе некретнине	Улагања на туђим основним средствима	Остале некретнине, постројења и опрема	Некретнине, постројења и опрема у припреми	Дати аванси	Укупно
Набавна вредност на почетку године	3.110.807	6.030.108	1.227.510	119.748	1.704	3.404	167.405	4.630	10.665.316
Повећање:	9.907.466	344.216	426.440	11.394		(2.503)	224.173	174	10.911.360
Набавке у току године		344.216	423.393	11.394		(2.507)	224.173	174	1.000.843
Ревалоризација односно процена у току године	9.907.466								9.907.466
Пренос међу ШГ			3.047			4			3.051
Смањење:		(9.189)	(17.112)			(4)	(241.878)	(2.047)	(270.230)
Расход у току године		(9.189)	(13.605)						(22.794)
Активирање у току године							(241.878)	(2.047)	(243.925)
Пренос међу ШГ			(3.507)			(4)			(3.511)
Набавна вредност на крају године	13.018.273	6.365.135	1.636.838	131.142	1.704	897	149.700	2.757	21.306.446

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

Кумилирана исправка на почетку године		(423.357)	(378.363)	(1.704)	(1.155)	(267)		(83)	(804.929)
Повећање:		(205.549)	(169.919)	829	(41)	267		(174)	(374.587)
Амортизација		(204.532)	(165.343)	(635)	(41)	(26)		0	(370.577)
Остало (пренос у оквиру ШГ.)		(1.017)	(4.576)	1.464		293		(174)	(4.010)
Смањење:		1.290	10.504						11.794
Расход у току године		1.290	10.504						11.794
Стање на крају године		(627.616)	(537.778)	(875)	(1.196)			(257)	(1.167.722)
Нето садашња вредност:									
31.12.2016. године	13.018.273	5.737.520	1.099.061	130.266	508	894	149.705	2.500	20.138.726
Нето садашња вредност:									
31.12.2015. године	3.110.807	5.606.751	849.146	118.044	549	3.137	167.405	4.547	9.860.387

Предузеће је на основу Извештаја о процени фер вредности, шума, шумског и осталог земљишта на дан 31.12.2016. године и Одлуке Надзорног одбора од 31. марта 2017. године бр. 60/2017-2 извршило процену фер вредности пољопривредног, грађевинског, шумског и осталог земљишта. Ефекти процене су евидентирани повећањем вредности земљишта и кумулираних ревалоризационих резерви у оквиру капитала.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2016. godine

Процена је извршена од стране овлашћених судских вештака из области процене земљишта и грађевинарства у складу са Међународним стандардима вредновања, Европским стандардима за процену вредности, Међународним стандардом финансијског извештавања (МСФИ) 13 – *Одмеравање фер вредности*, Међународним рачуноводственим стандардом (МРС) 16 – *Некретнине, постројења и опрема*, Међународним рачуноводственим стандардом (МРС) - 1 *Презентација финансијских извештаја*, Међународним рачуноводственим стандардом (МРС) 36 – *Умањење вредности имовине*, Међународним рачуноводственим стандардом (МРС) 8 - *Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке, и др. законских прописа* и стандард, Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања (МСФИ-1), и других законских прописа и стандарда.

Као средство обезбеђења за враћање дугорочних кредита Предузеће (ШГ Ивањица) је уписало заложно право над опремом.

7. БИОЛОШКА СРЕДСТВА

	у хиљадама РСД					
	Шуме	Вишегод ишњи засади	Основно стадо	Биолошка средства у припреми	Аванси за биолошка средства	Укупно
Набавна вредност на почетку године	52.617.775	887	93.178	71.777	173	52.783.790
Повећање:	56.913.174		6.428	1.615.737		58.535.339
Активирање	7182					7182
Ревалоризација односно процена у току године	56.905.992		-	1.603.778	-	58.509.770
Прираст у току године			6.428	11959		18.387
Остало						
Смањење:			(9.919)	(7182)		(17.101)
Продаја у току године						
Расход у току године			(9.378)			(9.378)
Угинуће, одстрел и др.			(541)			(541)
Остало				(7182)		(7182)
Набавна вредност на крају године	109.530.949	887	89.687	1.680.332	173	111.302.028
Кумилирана исправка на почетку године	-	(35)			(173)	(208)
Повећање:						
Амортизација		(2)				(2)
Остало						
Стање на крају године	-	(37)			(173)	(210)
Нето садашња вредност:						
31.12.2016. године	109.530.949	850	89.687	1.680.332	-	111.301.818
Нето садашња вредност:						
31.12.2015. године	52.617.775	852	93.178	71.777		52.783.582

Предузеће је на основу Извештаја о процени фер вредности, шума, шумског и осталог земљишта на дан 31.12.2016. године и Одлуке Надзорног одбора од 31. марта 2017. године бр. 60/2017-2 извршило процену фер вредности шума – одраслих шума (шуме у фази коришћења, младих шума (шума у млађим фазама развоја) и шумских расадника.

Процена је извршена од стране овлашћених судских вештака из области шумарства у складу са Међународним стандардима вредновања, Европским стандардима за процену вредности, Међународним стандардом финансијског извештавања (МСФИ) 13 – *Одмеравање фер вредности*, Међународним рачуноводственим стандардом (МРС) 16 – *Некретнине, постројења и опрема*, Међународним рачуноводственим стандардом (МРС) – 41 *Пољопривреда*, Међународним рачуноводственим стандардом (МРС) - 1 *Презентација финансијских извештаја*, Међународним рачуноводственим стандардом (МРС) 36 – *Умањење вредности имовине*, Међународним рачуноводственим стандардом (МРС) 8 - *Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке, и др. законских прописа* и стандард, Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања (МСФИ-1), и других законских прописа и стандарда.

У рачуноводственим евиденцијама вредност шума се евидентира заједно са шумским земљиштем **по историјском трошку**. Код прве примене Међународних стандарда финансијског извештавања 01.01.2004. године, накнадно ажурирање МСФИ са применом од 01.06.2009. године до дана ове процене предузеће није мењало рачуноводствене политике, нити је вршена процена фер тржишне вредности шума, шумског и осталог земљишта.

ЈП "Србијашуме" у складу са чланом 70 Закона о шумама (Сл. гласник РС 30/2010, 93/2012 и 89/2015) обављају специфичну делатност одрживог газдовања шумама и шумским земљиштем као добром од општег интереса, што подразумева чување, заштиту, планирање, гајење и коришћење шума, располагање шумама и шумским земљиштем чији је власник Република Србија (власник ЈП "Србијашума" је 100% Република Србија).

Овом проценом ЈП "Србијашуме" су одлучиле да изврше промену рачуноводствене политике вредновања шума и шумског земљишта на дан 31.12.2016. године по фер тржишној вредности што подразумева процену фер тржишне вредности од стране проценитеља судских вештака одговарајуће струке, што је истовремено и прва примена МСФИ за ове врсте имовине на дан процене, иако ефекти процене реално потичу из времена од када се газдује са шумама и нису ефекти године у којој је процена рађена нити неколико претходних година.

Према параграфу из прилога Д МСФИ-1 - **Прва примена МСФИ, (параграф Д5), Ентитет може одабрати да одмерава ставку некретнина...на дан преласка на МСФИ по њеној фер вредности и да користи ту фер вредност као вредност процењену на тај дан.**

Параграфом Д8(б) уређено је да ако је датум одмеравања после датума преласка на МСФИ, али је током периода који је обухваћен првим финансијским извештајима састављеним у складу са МСФИ, одмеравања фер вредности која су условљена догађајима могу се користити као процењене вредности по наступању догађаја (накнадна прва примена МСФИ за део имовине). Ентитет признаје износе

резултирајућих корекција директно у оквиру нераспоређене добити или, ако је погодно, у другој категорији капитала, на датим одмеравања (процене).

Околност да нераспоређени добитак, макар он био резултат неког ранијег периода, у садашњим условима привређивања, може, на изричит захтев Оснивача, бити распоређен као дивиденда Оснивачу упућује да би овакво одређење имало изузетно негативан утицај на ликвидност предузећа с обзиром да би део нераспоређеног добитка био исплаћен без одговарајућег новчаног тока.

Тога ради, параграф Д8(б) упућује на потребу да се позитивни ефекти корекције при процени фер вредности директно доделе капиталу. Да је процена фер тржишне вредности шума и шумског земљишта рађена **код прве процене МСФИ 01.01.2004. године или 01.06.2009. године, ефекти процене земљишта повећали би ревалоризационе резерве у оквиру капитала, а ефекти вредновања биолошких средстава – шума повећали би Основни капитал.**

ЈП "Србијашуме" нису, у складу са Законом о јавним предузећима (Сл. гласник РС 15/2016), извршиле регистравање Основног државног капитала у Агенцији за привредне регистре (100% власник држава Србија) па би корекција вредности шума, у складу са поменутиим параграфом МСФИ, објективније приказала вредност капитала предузећа. То се никако не може тумачити као улагање у капитал у складу са чланом 42 Закона о јавној својини (Сл. гласник РС 72/11 и 88/13), већ евидентирање затечене вредности капитала као извора финансирања имовине која је поверена на газдовање ЈП "Србијашуме" у знатно дужем периоду пре доношења закона. Уколико тога не би било, онда ни вредност биолошких средстава не би могла бити у имовинском билансу предузећа (нема билансне равнотеже активе и пасиве). С друге стране Република Србија је 100% власника државног капитала а самим тим и нето имовине ЈП "Србијашуме" што је у складу са Законом о јавној својини и Законом о привредним друштвима.

Сходно претходно наведеном повећање вредности шума евидентирано је повећањем биласне позиције шуме уз истовремено повећање вредности основног капитала.

8. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ

Инвестиционе некретнине на дан 31. децембра 2016. године износе 130,266 хиљада РСД (2015. године – 118,044 хиљада РСД) и односе на грађевинске објекте на територији Шумских газдинстава Ивањица, Београд, Ниш, Бољевац, Ужице, Пријепоље, Крушевац, Врање и Дирекције предузећа који се издају у закуп правним лицима.

9. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ И ПОТРАЖИВАЊА

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
Учешћа у капиталу осталих повезаних правних лица	374	374
Учешће у капиталу осталих правних лица и дугорочне хартије од вредности расположиве за продају	7.242	7.253
Дати дугорочни кредити запосленима	2.760	4.931
Дати кредити осталим правним лицима		
Остали дугорочни финансијски пласмани	112.826	105.042
Минус: исправка вредности	(24.889)	(9.625)
УКУПНО: Дугорочни финансијски пласмани	98.313	108.335

Учешћа у капиталу осталих повезаних правних лица

	2016	2015
"Црни врх" (ШГ Ниш)	272	272
"Туристички комплекс Голија" (ШГ Ивањица)	102	102
УКУПНО: Учешће у капиталу осталих повезаних лица	374	374

Дугорочне хартије од вредности	у хиљадама РСД	
	2016	2015
"Београдска банка" у стечају (Дирекција)	224	224
»Универзал банка« а.д. (Дирекција)	1.277	1.277
»Агробанка« а.д. (Дирекција)	234	234
»Стофо« Београд (Дирекција)	13	13
»Беобанка« у стечају (Дирекција)	15	15
»Дунав банка« а.д. Звечан (бивша »Јосовско метохијска банка«)	61	74
Остала правна лица (ШГ Ниш)	2.137	2.137
Остала правна лица (ШГ Кучево, ШГ Ивањица, ШГ Врање и ШГ Пријепоље)	3.279	3.279
	7.242	7.253
Минус: исправка вредности	(7.168)	(7.166)
Универзал банка у стечају (Дирекција)	(1.277)	(1.277)
»Београдска банка« у стечају (Дирекција)	(224)	(224)
»Беобанка« у стечају (Дирекција)	(15)	(15)
»Агробанка« а.д. (Дирекција)	(234)	(234)
Остала правна лица (ШГ Ниш)	(2.137)	(2.137)
Остала правна лица (ШГ Кучево, ШГ Ивањица, ШГ Врање и ШГ Пријепоље)	(3.281)	(3.279)
УКУПНО: Дугорочне хартије	74	87

Остали дугорочни финансијски пласмани	у хиљадама РСД	
	2016	2015
»Здрава храна«	245	245
»Нова осаоница« д.о.о.	111	111
»Црна река« Жагубица		
Потраживања по основу опреме дате на лизинг	689	689
Дугорочно дати стамбени кредити запосленима и дати станови радницима на откуп	92.727	102.903
Остали дугорочни пласмани	19.054	1.094
	112.826	105.042
Минус: исправка вредности	(17.721)	(2.099)
»Здрава храна«	(245)	(245)
»Нова осаоница« д.о.о.	(111)	(111)
Потраживања по основу опреме дате на лизинг	(589)	(589)
Остали дугорочни пласмани	(16.776)	(1.154)
УКУПНО: Остали дугорочни финансијски пласмани	95.105	102.943

10. ЗАЛИХЕ

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
Материјал и алат и инвентар на залихама	67.763	51.292
Недовршена производња	220.773	239.122
Готови производи	108.441	141.712
Дати аванси	22.034	22.079
Роба	8.514	10.254
Резервни делови	44.858	43.744
Алат и инвентар у употреби	97.797	73.131
	570.180	581.334
Минус: исправка вредности	(75.363)	(65.839)
Материјал и алат и инвентар на залихама	(5.318)	(7.439)
Дати аванси	(18.760)	(17.593)
Роба		(2.003)
Алат и инвентар у употреби	(51.285)	(38.804)
УКУПНО: Залихе	494.817	515.495

11. ПОТРАЖИВАЊА ОД ПРОДАЈЕ

	у хиљадама РСД	
	2016.	2015.
Потраживања од купаца:		
- у земљи	706.930	790.796
- у иностранству	842	821
	707.772	791.617
Минус: исправка вредности	(427.852)	(446.971)
Укупно потраживања од продаје	279.920	344.644

У складу са пословном политиком, своје производе и услуге Предузеће продаје авансно плаћање уз гаранцију-менице, на одложени рок плаћања од 30 до 45 дана уз банкарску гаранцију.

На доспела ненаплаћена потраживања Предузеће врши обрачун затезне камате. Наплата потраживања је обезбеђена банкарским гаранцијама у износу од 226.531 хиљада динара и 290 хиљада ЕУР-а.

Старосна структура потраживања на дан 31. децембра 2016. и 2015. године представљена је на следећи начин:

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
потраживања у валутном року	196.053	153.896
потраж.од валутног рока до 360 дана	83.866	127.664
потраживања преко годину дана	427.853	510.057
УКУПНО: Потраживања од купаца	707.772	791.617

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

Промене на исправци вредности потраживања за 2016. и 2015. годину су биле следеће:
у хиљадама РСД

	2016	2015
Стање на почетку године	(446.971)	(406.645)
Нове исправке у току године	(19.119)	(76.793)
Остала повећања		
Наплата претходно исправљених потраживања		36.467
Отпис претходно исправљених потраживања		
Стање на крају године	(427.852)	(446.971)

12. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
Краткорочни кредити и пласмани:		
- у земљи	18	48
Текућа доспећа дугорочних кредита	589	590
Дати робни кредити		
Остали краткорочни финансијски пласмани	590.774	270.804
Минус: исправка вредности	(290)	(290)
УКУПНО: Краткочни пласмани	591.091	271.152

Краткорочни кредити дати запосленима исказани на дан 31. децембра 2016. године у износу од 18 хиљада РСД (2015. године – 48 хиљада РСД) у потпуности се односе на краткорочне бескаматне позајмице дате у РСД за набавку огрева, зимнице и уџбеника.

Остали краткорочни финансијски пласмани дати осталим правним лицима (пословним банкама у земљи) исказани на дан 31. децембра 2016. године у износу од 590.774 хиљаде РСД (2015. године – 270.804 хиљада РСД) у потпуности се односе на краткорочне позајмице дате у РСД.

Варијабилне каматне стопе на ове позајмице на дан 31. децембра 2016. године крећу се у распону од РКС Народне банке Србије – 5.5 п.п. до РКС НБС – 1.5 п.п. Фиксне каматне стопе на ове позајмице на дан 31. децембра 2016. године крећу се у распону од 2% до 3.25% годишње

13. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
Порез на додату вредност	6.314	3.426
Унапред плаћени трошкови	947	1.147
Потраживања за нефактурисан приход	38	38
Разграничени трошкови по основу обавеза	76.884	114.032
Разграничени порез на додату вредност	49	304
Остала временска разграничења	979	989
УКУПНО: Порез и активна временска разграничења	85.211	119.936

14. ОСНОВНИ КАПИТАЛ

Основни капитал Предузећа исказан на дан 31. децембра 2016. године у износу од 113,197,999 хиљада РСД (2015. године – 54,002,629 хиљада РСД)

	<i>у хиљадама РСД</i>	
	2016	2015
Државни капитал	113.039.601	53.846.813
Остали основни капитал	158.398	155.816
УКУПНО: Основни капитал	113.197.999	54.002.629

<i>у динарима</i>	
Почетно стање	53.846.812.516,06
Повећање по основу исправке грешке ранијих периода – пренос кумулираних ревалоризационих резерви на капитал Прва примена МСФИ	775.598.601,77
Повећање по основу процене шума	56.905.991.891,25
Повећање по основу процене шума у припреми	1.603.777.522,00
Смањење по основу исправке грешке ранијих периода	(92.579.523,49)
Крајње стање: Државни капитал	113.039.601.007,59

15. РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ

	<i>у динарима</i>
Промене на ревалоризационим резервама	
Почетно стање	6.190.309.892,03
Повећање по основу корекције грешке ранијих периода – погрешно обрачуванти одложени порези ранијих периода	28.806.733,16
Повећање по основу процене шумског земљишта	9.115.550.221,81
Повећање по основу процене пољопривредног земљишта	1.107.713.588,44
Повећање по основу процене осталог земљишта	50.988.947,96
Смањење по основу процене грађевинског земљишта	(366.786.171,81)
Смањење по основу корекције грешке ранијих периода – погрешно обрачунати одложени порези	(273.516.733,29)
Смањење по основу преноса на нераспоређену добит	(11.783.789,68)
Смањење по основу расходавања опреме и грађевинских објеката	(3.649.181,49)
Повећање по основу исправке грешке ранијих периода – пренос кумулираних ревалоризационих резерви на капитал Прва примена МСФИ	(775.598.601,77)
Крајње стање	15.062.034.905,36

16. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК

Промене на нераспоређеном добитку	у динарима
Почетно стање	402.043.821,86
Смањење по основу Одлуке о расподели добити оснивачу	(269.217.000,00)
Повећање по основу преноса са ревалоризационих резерви	11.783.789,68
Добитак текуће године	498.331.658,00
Крајње стање	642.942.269,54

17. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
Резервисања за обнављање природних богатстава	722.818	602.790
Резервисања за трошкове реструктурирања на крају године		
Резервисања за дате кауције и депозите		
Резервисања за дата јемства		
Резервисања за пензије, јубиларне награде	370.445	236.293
Остала дугорочна резервисања	17.695	20.941
УКУПНО: Дугорочна резервисања	1.110.958	860.024

18. ОБАВЕЗЕ ЗА ДУГОРОЧНЕ КРЕДИТЕ

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
Дугорочни кредити:		
- у земљи	366.074	186.088
- у иностранству		
Текућа доспећа дугорочних кредита (евидентирано у оквиру краткорочних финансијских обавеза) – минус	(85.941)	(87.898)
УКУПНО: Обавезе за дугорочне кредити	250.133	98.190

Обавезе Предузећа по основу дугорочних кредита на дан 31. децембра 2016. године у износу од 250,133 хиљада РСД (2015. године – 98,190 хиљада РСД) највећим делом односе се на средства одобрена за куповину опреме и кредит за авиотретирање- губара.

Фиксне каматне стопе на одобрена средства на дан биланса стања крећу се у распону од 1,74% до 10,39% годишње. Варијабилне каматне стопе на одобрена средства крећу се у распону од 3М Еурибор + 2,05% до 3М Еурибор + 4,48%.

Валутна структура дугорочних кредита на дан биланса стања је била следећа:

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
EUR	244.137	98.190
РСД	5.996	
УКУПНО: Структура дугорочних кредита	250.133	98.190

19. ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
Остале дугорочне обавезе:		
- обавезе по основу лизинга	776	491
- остале дугорочне обавезе	938	1.092
Текућа доспећа осталих дугорочних обавеза (евидентирано у оквиру краткорочних финансијских обавеза) - минус		
УКУПНО: Остале дугорочне обавезе	1.714	1.583

20. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
Краткорочни кредити у земљи	2.055	15.407
Део дугорочних кредита који доспева до једне године	85.941	87.898
Остале краткорочне финансијске обавезе	336	8.196
УКУПНО: Краткорочне финансијске обавезе	88.332	111.501

Обавезе Предузећа по основу краткорочних кредита на дан 31. децембра 2016. године у износу од 2,055 хиљада РСД (2015. године – 15,407 хиљада РСД) највећим делом се односе на средства одобрена од стране пословних банака за одржавање ликвидности и др.

Фиксне каматне стопе на одобрена средства на дан биланса стања крећу се у распону од 1,74% до 10,39% годишње. Варијабилне каматне стопе на одобрена средства крећу се у распону од 3М Еурибор + 2,05% до 3М Еурибор + 4,48%.

Валутна структура краткорочних финансијских обавеза на дан биланса стања је била следећа:

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
EUR	75.229	96.094
РСД	13.103	15.407
УКУПНО: Структура краткорочних финансијских обавеза	88.332	111.501

21. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
Обавезе према добављачима:		
- у земљи	524.494	466.883
- у иностранству	80	447
Примљени аванси:		
- у земљи	87.487	84.951
- у иностранству		
Обавезе из специфичних послова		
Остале обавезе из пословања	2.035	4.265
Укупно обавезе из пословања	614.096	556.546

22. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада, осим накнада које се рефундирају	141.824	148.087
Обавезе за порезе и доприносе на терет запослених	54.521	60.087
Обавезе за порезе и доприносе на зараде на терет послодавца	35.090	36.216
Обавезе по основу камата	1.863	1.001
Обавезе за нето накн.зарада које се рефундирају	1.746	
Обавезе за учешће у добити	76.919	
Обавезе за накнаду трошкова службеног путовања, смештаја,отпремнина, јубиларне награде и др.	19.996	16.840
Обавезе према члановима Надзорног одбора и комисије за спољну ревизију		331
Обавезе према физичким лицима по уговору о делу	2.495	3.080
Остале обавезе	169.836	154.171
УКУПНО: Остале краткорочне обавезе	504.290	419.813

23. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ПРИХОДА И ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
Обавезе за порез на додату вредност:		
- разграничена обавеза за ПДВ	239	2.031
- по основу разлике обрачунатог пореза на додату вредност и претходног пореза	38.818	47.963
Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине (накнада за коришћење шума, земљишта и остали јавни приходи)	167.067	246.858
Обавезе по основу пореза на добикак	32.200	59.030
Пасивна временска разграничења – по основу субвенција и донација за извођење радова у шумама и инвестиције	1.187.008	1.062.918
УКУПНО: Обавезе по основу јавних прихода и пасивна временска разграничења	1.425.332	1.418.800

24. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ

Одложене пореске обавезе на дан 31. децембра 2016. и 2015. године односе се на привремене разлике по основу разлика неотписане вредности средстава у рачуноводственим евиденцијама и неотписане вредности средстава по пореским прописима у складу са МРС 12- Порез на добитак-

у хиљадама РСД

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

	2016	2015
Некретнине, постројења и опрема	805.691	556.630
УКУПНО: Одложене пореске обавезе	805.691	556.630

25. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА/ПАСИВА

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
Туђа роба	1.787.232	18.408
Амортизација за пореске сврхе	13.464	
Туђа основна средства	5.883	4.914
Примљени авали, гаранције	20.213	
Имовина газдинстава на Косову и Метохији	5.355.360	5.357.092
УКУПНО: Ванбилансна актива и пасива	7.182.152	5.380.414

26. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
Приходи од продаје производа:		
- матична правна лица		9.875
- повезана правна лица		
- у земљи	6.315.869	5.866.500
- у иностранству	12.495	28.246
Приходи од продаје робе:		
- у земљи	13.226	21.758
- у иностранству		4.794
Приходи од премија, субвенција, дотација и донација	158.392	193.707
Други пословни приходи	333.071	365.858
УКУПНО: Пословни приходи	6.833.053	6.490.738

27. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
Трошкови материјала за израду	116.512	80.709
Трошкови горива и енергије	345.127	350.727
Трошкови режијског материјала	132.196	140.053
УКУПНО: Трошкови материјала и горива	593.835	571.489

28. ТРОШКОВИ ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
Трошкови бруто зарада	2.128.088	2.085.031
Трошкови пореза и доприноса на зараде на терет послодавца	384.475	376.562
Трошкови накнада по уговору о делу	2.170	5.347
Трошкови накнада по ауторским уговорима	41	11
Трошкови накнада по привременим и повременим пословима	37.362	49.275
Трошкови накнада члановима Надзорног одбора и Комисије за спољну ревизију	6.516	5.096
Трошкови отпремнина	4.870	3.666
Остали лични расходи	145.543	139.796
УКУПНО: Трошкови зарада и остали лични расходи	2.709.065	2.664.784

29. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
Трошкови амортизације	437.319	404.392
Трошкови резервисања	225.247	328.515
УКУПНО: Трошкови амортизације и резервисања	662.566	732.907

30. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
Трошкови услуга на изради учинака	1.539.695	1.415.496
Трошкови транспортних услуга	73.475	81.656
Трошкови услуга одржавања	95.278	78.946
Трошкови закупнина	18.306	29.450
Трошкови сајмова	915	399
Трошкови рекламе и пропаганде	3.503	4.425
Трошкови истраживања и развоја		
Трошкови осталих услуга	111.484	88.313
Укупно трошкови производних услуга	1.842.656	1.698.685
Трошкови непроизводних услуга	37.514	28.434
Трошкови репрезентације	8.938	9.533
Трошкови премије осигурања	12.222	14.570
Трошкови платног промета	11.973	12.247
Трошкови чланарина	12.993	14.383
Трошкови пореза и доприноса	223.661	259.518
Средства по основу закона о смањењу зарада	170.017	162.331
Остали нематеријални трошкови	45.504	49.186
Укупно нематеријални трошкови	522.822	550.202
УКУПНО: Остали пословни расходи	2.365.478	2.248.887

31. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
Финансијски приходи из односа са повезаним правним лицима		602
Позитивне курсне разлике	437	427
Приходи од камата	16.091	18.114
Приходи по основу ефеката валутне клаузуле	285	955
Остали финансијски приходи	4.187	3.865
УКУПНО: Финансијски приходи	21.000	23.963

32. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
Финансијски расходи из односа са повезаним правним лицима	39	886
Негативне курсне разлике	1.079	706
Расходи камата	14.643	55.250
Расходи по основу ефеката валутне клаузуле	194	89
Остали финансијски расходи	109	310
УКУПНО: Финансијски расходи	16.064	57.241

33. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
Добици од продаје:		
- материјала		28
- некретнина, постројења и опреме	1.216	3.609
- биолошких средстава - основно стадо		
- учешћа и дугорочних хартија од вредности		
Вишкови	569	
Наплаћена отписана потраживања	6.365	12.724
Приходи по основу угов. заштите од ризика	651	181
Приходи од смањења обавеза	48.134	20.149
Приходи од укидања дугорочних резервисања	2.779	51.793
Приходи од наплаћених штета	59.559	68.492
Приходи по основу накнадно примљеног рабата по основу набавке		1.007
Приходи по основу бесповратно примљених средстава		
Остали приходи		11.161
Приходи од усклађивања вредности имовине		
- залиха		654
- биолошких средстава	6.428	78.778
- некретнина, постројења и опреме	6.403	
УКУПНО: Остали приходи	132.104	248.576

34. ОСТАЛИ РАСХОДИ

Губици од продаје:	у хиљадама РСД	
	2016	2015
- материјала		
- некретнина, постројења и опреме	7.089	2.193
- биолошких средстава- основно стадо		4.450
- учешћа и дугорочних хартија од вредности		
Мањкови	60	352
Расходи по основу угов. заштите од ризика		
Расходи по основу обезвређења:		
- некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања	4.922	224
- биолошких средстава - основно стадо	9.377	4.706
- залиха	1.607	522
- остале имовине	53	4.886
Рабати	3.771	633
Расходовање залиха материјала	2.519	3.421
Директан отпис потраживања	3.605	3.493
Трошкови спорова	39.525	51.980
Издаци за хум.кул.здрав.образ.научне и верске намене	11.453	11.349
Остали расходи	1.562	9.674
УКУПНО: Остали расходи	85.543	97.883

Расходи од усклађивања вредности:	у хиљадама РСД	
	2016	2015
Потраживања од купаца и краткорочних пласмана	116.455	94.155
	116.455	94.155

35. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
Потраживања и краткорочни финансијски пласмани	132.104	11.767
	132.104	11.767

36. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

Компоненте пореза на добитак

	у хиљадама РСД	
	2016	2015
Текући порески расход	(113.862)	(89.086)
	(113.862)	(89.086)

Усаглашавање добитка пре опорезивања и пореске основице

	<i>у хиљадама РСД</i>	
	2016	2015
Добитак пре опорезивања	616.600	508.121
Капитални добици		
Капитални губици		
Корекције за сталне разлике		
- репрезентација		
- исправке вредности појединачних потраживања којима се истовремено и дугује	19	491
- трансферне цене		
- камате због неблаговремено плаћених јавних прихода	1.901	45.323
- остале разлике	65.433	26.810
- директан отпис	1.168	1.496
Корекција за привремене разлике:		
- рачуноводствена и пореска Амортизација	129.002	172.712
- отпремнине	(52.657)	(8.228)
- дугорочна резервисања	13.724	14.307
- обавезе по основу јавних прихода	(16.111)	(167.125)
Порески губитак		
Пореска основица	759.079	593.907
Обрачунати порез (по стопи од 15%)	(113.862)	(89.086)
Умањења по основу пореских кредита		
Текући порез на добитак	(113.862)	(89.086)
Утврђивање нето добитка	2016	2015
Добитак пре опорезивања	616.600	508.121
Текући порез на добитак	(113.862)	(89.086)
Одложени порески расходи периода	(4.406)	(34.439)
Нето добитак у Билансу успеха (напомена 16)	498.332	384.596
Пренос у току године са ревалоризационих резерви	11.784	17.520
Нето добитак у Билансу стања (напомен 16)	510.116	402.045

37. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА

У оквиру својих редовних пословних активности Предузеће не обавља трансакције са повезаним лицима.

38. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА ФИНАНСИЈСКИХ ИНСТРУМЕНАТА

Циљеви управљања ризицима финансијских инструмената

Пословање Предузећа је изложено различитим финансијским ризицима: тржишном ризику, кредитном ризику и ризику ликвидности. Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и преваходно се избегавају умањењем изложености Предузећа овим ризицима.

Тржишни ризик

У свом пословању Предузеће је изложено финансијским ризицима и у том склопу изложено је тржишном ризику који се јавља као девизни ризик и ризик од промене каматних стопа. Задатак управљања тржишним ризицима јесте да се управља и контролише изложеност тржишним ризицима у оквиру прихватљивих показатеља, уз оптимизацију приноса Предузећа.

Девизни ризик

Изложеност Предузећа девизном ризику првенствено се односи на дугорочне кредите са девизном клаузулом.

Књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза Предузећа у страним валутама на дан извештавања је следећа:

	у хиљадама РСД			
	2016	2015	2016	2015
	Имовина		Обавезе	
ЕУР	26.687	10.071	319.446	88.345
	26.687	10.071	319.446	88.345

На основу обелодањене структуре имовине и обавеза у страним валутама евидентно је да је Предузеће пре свега осетљиво на промене девизног курса ЕУР.

У следећој табели приказана је осетљивост Предузећа на ап्रेसијацију и депресијацију РСД за 10% у односу на поменуте стране валуте. Стопа осетљивости од 10% представља процену руководства Предузећа у погледу могућих промена курса РСД у односу на ЕУР.

	у хиљадама РСД			
	2016		2015	
	Имовина		Обавезе	
	+10%	-10%	+10%	-10%
ЕУР	(29.276)	29.276	(8.834)	8.834
	(29.276)	29.276	(8.834)	8.834

Каматни ризик

Предузеће је изложено ризику промене каматних стопа на средствима и обавезама код којих је каматна стопа варијабилна. Овај ризик зависи од финансијског тржишта и Предузеће нема на располагању инструменте којима би ублажило његов утицај.

Структура монетарних средстава и обавеза на дан 31. децембра 2016. и 2015. године са становишта изложености каматном ризику дата је у следећем прегледу:

у хиљадама РСД		
Финансијска средства	2016	2015
Некаматносна	601.775	515.354
Каматносна (фиксна каматна стопа)	387.374	108.569
Каматносна (варијабилна каматна стопа)	203.400	271.191
УКУПНО: Финансијска средства	1.192.549	895.114

у хиљадама РСД		
Финансијске обавезе	2016	2015
Некаматносне	1.032.951	976.359
Каматносне (фиксна каматна стопа)	107.841	25.186
Каматносне (варијабилна каматна стопа)	230.286	186.088
УКУПНО: Финансијске обавезе	1.371.078	1.187.663

Наредна табела приказује анализу осетљивости нето добитка за текућу пословну годину на реално могуће промене у каматним стопама за 1% (2015. године - 1%), почев од 1. јануара. Повећање односно смањење од 1% представља реално могућу промену каматних стопа, имајући у виду постојеће тржишне услове. Ова анализа примењена је на финансијске инструменте Предузећа који су постојали на дан биланса стања и претпоставља да су све остале варијабле непромењене.

у хиљадама РСД				
	2016		2015	
	1%	-1%	1%	-1%
Финансијска средства	5.908	(5.908)	2.712	(2.712)
Финансијске обавезе	(3.381)	3.381	(1.861)	1.861
	2.526	(2.526)	851	(851)

Кредитни ризик

Предузеће је изложено кредитном ризику који представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Предузећу измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак Предузећа. Кредитни ризик обухвата дугорочне и краткорочне финансијске пласмане, потраживања и дате гаранције и јемства трећим лицима.

У Републици Србији не постоје специјализоване рејтинг агенције које врше независну класификацију и рангирање привредних друштава. Услед тога, Предузеће је принуђено да користи остале јавно доступне финансијске информације (нпр. податке о бонитету које пружа Агенција за привредне регистре) и интерне историјске податке о сарадњи са одређеним пословним партнером у циљу одређивања његовог бонитета. На основу

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

бонитета купца, утврђује се износ његове максималне кредитне изложености, у складу са пословном политиком усвојеном од стране руководства Предузећа. Износ максималне кредитне изложености ревидира се најмање једном годишње.

У случају повећања износа доспелих потраживања и сходно томе повећане изложености кредитном ризику, Предузеће примењује механизме предвиђене пословном политиком.

Изложеност Предузећа кредитном ризику ограничена је углавном на потраживања од купаца на дан биланса и краткорочне финансијске пласмане по основу орочења слободних новчаних средстава код пословних банака.

Ризик ликвидности

Руководство Предузећа управља ризиком ликвидности на начин који му обезбеђује да Предузеће у сваком тренутку мора да испуњава све своје доспеле обавезе. Предузеће управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве, праћењем планираних и стварних новчаних токова и одржавањем адекватног односа прилива финансијских средстава и доспећа обавеза.

Рочност доспећа финансијских обавеза Предузећа дата је у следећој табели:

2016. година	у хиљадама динара			
	до 1 године	од 1 до 2 године	од 2 до 5 године	Укупно
Дугорочни кредити	-	116.636	135.211	251.847
Обавезе из пословања	526.609	-	-	526.609
Крат. Финан. обавезе	88.332	-	-	88.332
Остале крат. обавезе	504.290	-	-	504.290
УКУПНО:	1.119.231	116.636	135.211	1.371.078

2015. година	у хиљадама динара			
	до 1 године	од 1 до 2 године	од 2 до 5 године	Укупно
Дугорочни кредити	-	1.583	98.190	99.773
Обавезе из пословања	471.595	-	-	471.595
Крат. Финан. Обавезе	111.501	-	-	111.501
Остале крат. Обавезе	419.813	-	-	419.813
УКУПНО:	1.002.909	1.583	98.190	1.102.682

Приказани износи засновани су на недисконтованим новчаним токовима на основу најранијег датума на који ће Предузеће бити обавезно да такве обавезе намири (актуелни ануитетни план).

РИЗИК ЛИКВИДНОСТИ

ИНДИКАТОРИ ОПШТЕ ЛИКВИДНОСТИ		2016. година	2015. година
1	ОБРТНА ИМОВИНА / КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (БЕЗ ПВР)	1.16	0.98
ИНДИКАТОР УБРЗАНЕ ЛИКВИДНОСТИ			
2	ОБРТНА ИМОВИНА БЕЗ ЗАЛИХА / КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (БЕЗ ПВР)	0.82	0.63
ИНДИКАТОРИ ТРЕНУТНЕ ЛИКВИДНОСТИ			
3	ГОДТОВИНА И ГОТ. ЕКВИВАЛЕНТИ / ДОСПЕЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (БЕЗ ПВР)	0.12	0.06

Коефицијент опште ликвидности не показује присуство ризика ликвидности.

39. УПРАВЉАЊЕ РИЗИКОМ КАПИТАЛА

У поступку управљања капиталним ризиком, руководство Предузећа има за циљ очување могућности да послује по принципу сталности пословања, истовремено максимизирајући приносе оснивачу путем оптимизације односа дуга и капитала. Руководство Предузећа прегледа структуру односа дугова и капитала на годишњој основи.

Предузеће анализира капитал кроз показатељ задужености. Овај показатељ израчунава се као однос нето обавеза (задужености) и укупног капитала. Нето задуженост се обрачунава тако што се укупне финансијске обавезе (краткорочне и дугорочне) умање за готовину и готовинске еквиваленте. Укупан капитал представља збир свих категорија капитала приказаних у билансу стања и нето задужености.

Показатељи задужености на дан 31. децембра 2016. и 2015. године су били следећи:

РИЗИК КАПИТАЛА		
1. Обавезе (дугорочне и краткорочне)	2.883.897	2.606.433
2. Капитал	128.903.381	60.595.448
Коефицијент (1/2)	0.02	0.04

* Задуженост обухвата дугорочне обавезе и краткорочне финансијске обавезе

**Капитал обухвата износ укупног капитала

40. РАЦИО ФИНАНСИЈСКЕ СТАБИЛНОСТИ

	у хиљадама динара	
	2016	2015
1. Уписани а неуплаћени капитал	-	-
2. Стална имовина	132.029.601	63.169.598
3. Дугорочни финансијски пласмани и дугорочна потраживања	98.551	108.608
4. Одложена пореска средства	-	-
5. Залихе	494.817	515.495
I. Дугорочно везана имовина (1 до 5)	132.623.269	63.820.701
6. Капитал		
7. Дугорочна резервисања		
8. Дугорочне обавезе		
II. Трајни и дугорочни капитал (6 до 9)	131.071.877	62.111.875
Рацио финансијске стабилности (I/II)	1,012	1,028
Слободан капитал за инвестирање односно нето добитак за потрошњу (II – I)	(1.551.392)	(1.708.826)

Рацио финансијске стабилности је виши од један, 1,012 (2016) и 1,028 (2015). Да би финансијске стабилност била задовољавајућа, недостаје трајног и дугорочног капитала 1.551.392.000 динара (2016) односно 1.708.826 динара (2015). У овим износима дугорочно везана имовина финансирана је из краткорочних обавеза због чега је рацио убрзане ликвидности незадовољавајући 0,82 (2016) и 0,63 (2015).

41. ФЕР ВРЕДНОСТ ФИНАНСИЈСКИХ ИНСТРУМЕНАТА

На дан 31. децембра 2016. и 2015. године Предузеће је вредновало финансијска средства исказана у оквиру дугорочних финансијских пласмана, која се након почетног признавања вреднују по фер вредности.

По фер вредности вреднована су дугорочне хартије од вредности расположиве за продају исказане према последњој котацији акција на берзанском тржишту. Ефекти усклађивања евидентирани су кроз биланс стања преко нереализованих добитака и губитака по основу хартија од вредности.

Остале књиговодствене вредности финансијских инструмената обелодањене у билансу стања Предузећа по амортизованој вредности приближно су једнаке њиховим фер вредностима.

42. ПОТЕНЦИЈАЛНА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ

Судски спорови

Предузеће са стањем на дан 31. децембра 2016. године води више судских спорова у којима се јавља као тужени. Руководство Предузећа не очекује значајне губитке у наредном периоду по основу ових судских спорова и сходно томе је извршило резервисање за потенцијалне трошкове по судским споровима у износу 17.695 хиљада динара.

Предузеће такође води и више спорова у којима се јавља као тужилац, ради наплате потраживања, за која је извршено индиректно обезвређење.

43. ЗНАЧАЈНИ ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА

Не постоје значајни догађаји након датума биланса у складу са МРС 10 – Догађаји после датума извештајног периода.

44. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Порески прописи Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских прописа од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Предузећа могу се разликовати од тумачења руководства. Услед тога, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година, односно пореске власти имају право да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала.

45. НАЧЕЛО СТАЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА

Финансијски извештаји су састављени на начелу настанка пословног догађаја (начело узрочности) и начелу сталности пословања.

Према начелу настанка пословног догађаја учинци пословних промена и других догађаја се признају у моменту настанка (а не када се готовина или њен еквивалент прими или исплати), Финансијски извештаји састављени на начелу настанка пословног догађаја (осим Извештаја о токовима готовине) пружају информације не само о пословним променама из претходног периода, које укључују исплату и пријем готовине, већ такође и о обавезама за исплату готовине у будућем периоду и о ресурсима који представљају готовину која ће бити примљена у будућем периоду.

Финансијски извештаји су састављени под претпоставком да ће Предузеће да послује у неограниченом временском периоду и да ће да настави са пословањем и у догледној будућности.

46. УСАГЛАШАВАЊЕ ПОТРАЖИВАЊА И ОБАВЕЗА

Предузеће је извршило усаглашавање својих потраживања и обавеза са стањем на дан 31. децембра 2016. и 2015. године. У поступку усаглашавања са пословним партнерима, нису утврђена материјално значајна неусаглашена потраживања и обавезе.

Београд, април 2017. године

Лице одговорно за састављање
Финансијских извештаја

Душанка Николић

Директор предузећа

др Предраг Алексић